

Yttrande

Utfärdat 2025-05-06

Ärendenummer GSF-2025-01509

Handläggare

Amanda Andersson

E-post amanda.2.andersson@grundskola.goteborg.se

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet (Ds 2025:09)

Göteborgs Stad är överlag positiv till förslaget att införa ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet, men har synpunkter på förslaget vilka presenteras nedan.

Yttrande

Göteborgs Stad tillstyrker förslaget om mobilförbud under hela skoldagen i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet. Bedömningen är att förslaget kan leda till positiva effekter inom områdena trygghet, studiero och det sociala samspelet mellan elever.

Ansvaret för att i praktiken införa ett mobilförbud kommer i mycket stor utsträckning att läggas på respektive skolenhets rektor att genomföra. För att detta ska kunna implementeras framgångsrikt krävs att flera förutsättningar finns på plats, så som säkerställd finansiering, utarbetande av tydliga rutiner gällande exempelvis undantag för enskilda elever samt en genomtänkt planering av schemaläggning och lärarnas arbetstid. Göteborgs Stad vill också understryka vikten av elevinflytande och dialog för att skapa legitimitet och välfungerande arbetssätt på skolorna.

I den fortsatta beredningen av ärendet anser Göteborgs Stad att det är nödvändigt att tydliggöra ansvarsfördelning mellan den nationella lagstiftaren och de enskilda rektorernas mandat. Det behöver fastställas vilka ramar och skyldigheter som åläggs skolorna genom lagstiftning och vilka områden som faller inom rektors handlingsutrymme att utforma lokala lösningar för.

Konsekvenser**Socialt samspel**

När det gäller det sociala samspelet kan det finnas behov av att initialt stötta eleverna med strukturerade rastaktiviteter.

Skolan behöver vara vaksam på signaler gällande hur ett mobilförbud påverkar enskilda elever för att stötta dessa. Exempelvis elever med behov av att komma i kontakt med sina

vårdnadshavare för att dämpa oro eller för elever som idag helt underhåller sina sociala relationer genom sin mobiltelefon.

Studiero

Arbetet med trygghet och studiero beskrivs som ett strukturellt arbete. Det är möjligt att ett förbud kan generera andra typer av störningar i klassrummet, exempelvis interaktioner mellan elever efter en avslutad uppgift som i sin tur påverkar studieron. Införandet av ett förbud kan även initialt leda till ökade konfliktytor mellan elever och personal, med potentiell ökad arbetsbelastning och påverkan på lärarnas arbetsmiljö.

Samtidigt framhålls det som en fördel om en lagstiftning införs, då skolpersonal kan stödja sig mot skollagen i sitt arbete.

Kränkande behandling

Förslaget har lyfts som positivt utifrån att det bedöms begränsa möjligheterna till olovlig fotografering och filmning av elever och personal. Detta minskar i sin tur risken för att kränkande material sprids digitalt och orsakar betydande lidande.

Det kan å andra sidan finnas en risk för en förskjutning av kränkningarna, att dessa kan ske på exempelvis sociala medier när eleven får tillgång till sin mobiltelefon efter sin skoldag med risk för att eleven lämnas ensam med detta. Det skulle ytterligare förstärkas genom ett förslag i betänkande *Tid för undervisningsuppdraget - åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet* (SOU 2025:26). Förslaget innebär att *Skyldigheten att informera, anmäla, utreda och åtgärda fall av kränkande behandling gäller om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i verksamheten*. Göteborgs Stad har i yttrande över betänkandet avstyrkt förslaget. Elever tillbringar en stor del av sin tid i en digital kontext. Kränkningar som sker på nätet kan i stor utsträckning påverka eleven och elevens skolsituation. Det går inte ensidigt förstå utanförskap och mobbing som något som sker antingen på nätet eller i den fysiska världen. Både forskning och metoder behöver hantera mobbing som ett problem som sker på flera arenor¹.

Finansiering

Det framkommer i promemorian att förslaget kommer att medföra vissa kostnader för skolorna men att de ekonomiska konsekvenserna kommer att variera utifrån lokala förutsättningar och behov.

Enligt förslaget blir skolan ansvarig för de mobiltelefoner som samlas in och blir därmed ersättningsskyldig om en mobiltelefon skadas eller tappas bort. Det kan innebära att skolor kan drabbas av stora kostnader till följd av det värdeansvar som förslaget innebär. Försäkringar kan, om skadeståndsärenden ökar i antal, behöva ses över i syfte att minimera risken för att skolans ekonomiska medel finansierar skadestånd istället för att säkra undervisningens kvalitet och elevernas måluppfyllelse.

I promemorian hänvisas till att några rektorer på större högstadieskolor uppskattat att de behöver avsätta en heltidsresurs för att kunna administrera in- och utlämningen av elevernas mobiltelefoner. Det finns i dagsläget ingen överblick gällande vilka skolenheter inom Göteborgs Stads grundskoleförvaltning som redan idag har ett lokalt mobilförbud. Göteborgs Stad instämmer i att förslaget kommer att påverka skolor olika beroende på

¹ [Kränkningar och mobbning på internet och sociala medier - Skolverket](#)

hur arbetet ser ut idag och kan konstatera att det krävs viss administration vid insamling och utlämnande av mobiltelefoner på de skolor som har mobilförbud.

En lärare vid en av stadens skolor, som redan infört mobilförbud under hela skoldagen, underströk behovet av noggrann planering från rektors sida gällande schemaläggning och arbetstid i samband med mobilinsamlingen. Det finns komplexa situationer att hantera, exempelvis vid idrottslektioner i slutet eller början av dagen, praktisk-estetiska ämnen vid dagens start eller slut, blandade grupper i språkundervisning samt under utflykter och vid vikarie under första eller sista lektionen. Dessa aspekter kan påverka lärarnas arbetsbelastning och scheman.

Göteborgs Stad bedömer att de ekonomiska konsekvenserna sannolikt är mer omfattande än vad som beskrivits i promemorian. De beräkningar som presenteras är översiktligt genomförda. I de dialoger med elever som genomförts i Göteborgs Stad har det framkommit flera praktiska aspekter som kan bli kostnadsdrivande vid implementering av mobilförbud under hela skoldagen, exempelvis inköp av digitala klockor för att elever ska komma i tid till lektionerna, inköp av miniräknare och anskaffning av kortläsare till skolkafeterior till följd av att Swish som betalmetod inte längre är praktiskt genomförbart.

Göteborgs Stad anser att det är av stor vikt att det inför ett införande av ett nationellt mobilförbud genomförs realistiska uträkningar av kostnaderna för skolenheterna för att säkerställa finansiering och därmed förutsättningar att genomföra förslaget och undvika att resurser tas från kärnuppgiften.

Grundskolenämnden i Göteborgs Stad